

Vareste kraaksumine

käivitas sõja varesepesade vastu. Lk 3

Haapsalu linnavalitsus

hakkab oma maja ja parklat laiendama. Lk 3

Lääne Elu

Loe värskaid uudiseid www.le.ee

NELJAPÄEV, 16. MÄRTS 2017 | NR 31 (3976) | 1 EURO

Ann Mari Anupõld

tööst ja praktikantidest. Lk 5

● LÄÄNEMAALT LAIA MAAILMA

Haapsalu firma loob virtuaalreaalsust

Nelja Haapsalu noormehe ainulaadne teenus, mis lubab majades enne nende valmimist mugavalt ringi vaadata, tõmbab tähelepanu välismaa suurtel messidel.

KELLI SEITON
info@le.ee

Seisan kollase eramaja ees, taustaks helesinine taevas ning jalge all roheline muru. Kaks sammu vasakule, paar trepiastet üles ja põmaki! panen endale uksega vastu pead.

Astun edasi ja ehmun, sest pliidiraud on punane ning teekann aurab suure hooga keeva veega. Mu ees on avar tuba söögilaua, toolide ja diivaniga. Kui aga lauale lähenen ja käe toolile panen, ei haara käsi mitte pehmest toolikattest, vaid vehkleb abitult õhus.

Neli noormeest itsitavad taustaks, kui vannitoaust avades endale taas sellega vastu otsmikku löön. Kuigi mulle näib, et jalgutan üksi ühes hubases ja päikeseküllases majas Norras, kõnnin tegelikult ringi hoopis Haapsalus kontoriruumis, peas mustad virtuaalreaalsuse prillid.

Värviliste plakatitega kaetud akendega kontoriruumis loovad neli noormeest 3D jooniseid, pilte ja videoid tulevastele hoonetele, mis asuvad näiteks New Yorgi Manhattani.

Juba ligi aasta on Downtown Visuals tegutsenud ka selle nimel, et arhitektide ideed virtuaalses reaalsuses ellu viia.

Esimesed kliendid USA

Kaks aastat tagasi panid 3D graafika ja animatsiooni loomise kogemusega Anti Rannus ja arhitekt Kristjan Tõlk ühes eramaja kaminatoas paari kuuga kokku plaani ühendada mõlema oskused, luues oma ettevõtte.

„Kristjan tegi varem koostööd ühe USA analoogs ettevõttega, mis lagunes ja mille ühel osapoolil olid kliendid, aga ta ei suutnud teha visuaalseid lahendusi,” rääkis Rannus.

Haapsalu noortest saigi USA ettevõtte partner. Jaama tänava kontoris hakati valmistama Ameerika majade 3D pilte ja videoid, mida teisel pool ookeani kasutati kinnisvaraturunduses.

„Meil polnud vahet, kust tööd teeme, ja mõtlesime, miks mitte elada kõige ilusamas linnas maailmas. Innustas see kontrast, et saame oma kodulinnast, surnuaia kõrvalt teha New Yorgi 5. avenüüle midagi ilusat,” sõnas Rannus.

Üsna pea lisandus kliente Eestis, liitusid Kaur Põldmaa ja Taavi Metsla ning üheskoos hakati virtuaalreaalsuse üle mõtteid mõlgutama.

Downtown Visualsi meeskonnale on virtuaalreaalsuse loomine ühtviisi mäng ja töö. Firma üks asutajaid Anti Rannus juhendab ajakirjanikke kasutama spetsiaalset prille ja juhtimispuhti.

2 × ARVO TARMULA

Maaailma tipus

Downtown Visualsi välja töötatud virtuaalreaalsuse rakendus on kahtlemata maailma tipptasemel töö. Ma ei julgeks väita, et see on päris ainulaadne ja unikaalne rakendus, sest tegemist on väga kiiresti areneva valdkonnaga. Teist analoogset samal tasemel tehtud valmistoodeid ma aga praegu kohe nimetada ei suudaks.

Eduard Petlekov
TTÜ arvutisüsteemide
instituudi dotsent

„Uurisime arvutimängumootoreid, ühes oli arvutimängu loomisel kasutatud kuulsat arhitekti Barcelona paviljoni. Meile koi-
tis, et see on niis, mida võiksime arendada,” kirjeldas Tõlk virtuaalreaalsuse loomise algust. Tehnoloogia, mida Põldmaa ja Metsla arhitektide loodu virtuaal-

ses keskkonnas elluäratamiseks kasutavad, ongi mõeldud arvutimängudeks.

Lõputud võimalused

Mullu mais osteti seadmed ja esimese virtuaalkoduna loodi majatootja Nordic Houses maja Nordic Compact. „Arvasin, et see maja on juba valmis, aga kui Kaur ja Taavi virtuaaltuuri valmis tegid, avastasin, et üks aken on liiga väike,” ütles Tõlk, kes on ühtlasi hoone arhitekt.

Võimalused, mida virtuaalreaalsus arhitektidele ja klientidele loovad, on lõputud, sõnas ta. Virtuaalses majas saavad koos jalutada inimesed, kes asuvad teineteisest sadade või tuhandete kilomeetrite kaugusel eri linnades.

„Virtuaalreaalsus hoiab ka aega kokku, ei hakata mitte vales-
ti ehitama ega hiljem lammutama, vaid kõik saab kohe õiges

ti ja soovide järgi teha,” märkis Tõlk.

Virtuaalmaja, milles jalutasin, ehitatakse praegu kellegi koduks nii Norras kui ka Eestis. Downtown Visuals on ilmselt üks vähesi ettevõtteid, kes sellist teenust maailmas pakub. Tõlk sõnas, et Eestis on varem loodud virtuaalne korter. See oli hoopis väiksem projekt kui Haapsalus tehtud kahekorruline maja, kus saab vahetada kõigi materjalide värve või näiteks köögisahtlit lahti teha.

Tulemus on tõesti reaalne – kui virtuaaltoas diivani taha kükitada, on tunne, et diivan on ka päriselt olemas. Teisel korral on klotsid, mida saab üksteise peale laduda. Kui uksele liiga lähedal seista ning see lahti tõmmata, ehmatav hoop justkui päriselt. „Tegelikult on see väike tilk ookeanis, mida on võimalik toota,” sõnas Rannus.

Arvutiekraanil näib pliit ohutu, kuid virtuaalses maailmas ehmatavalt kuum.

Huvi Haapsalu ettevõtte vastu on suur

Downtown Visuals käis aasta alguses oma kahekorruselise virtuaalmaja tutvustamas maailma ühel suurimal ehitusmessil BAU Saksamaal, kus huvi oli nii suur, et tekitati messikeskusesse lausa ummikuid. „Vahepeal suu lausa vahutas pidevast rääkimisest,” ütles Taavi Metsla. Sel tohutul messil oli Haapsalu firma ka põhimõtteliselt ainus, kes sääras teenust tutvustas.

Tagasiside noorte virtuaalmajale on olnud positiivne ning selles majas on ringi kõndinud nooremad ja ka vanemad. Vaid ühel vanemal arhitektil oli BAU messil mure, et ei jõudnud majas ringi vaadata, sest pidi liialt keskenduma puldile, ütles Metsla.

Eriti loomulikult tuleb virtuaalmajas liikumine välja lastel.

„Üritasin messil juhendada üht ema ja last, aga poiss võttis kohe puldi ja jooksis juba majas ringi,” tõi Kristjan Tõlk näite.

Noormeeste lemmikkasutuskogemus on Hiiuimaalt, kus väike tüdruk ajas virtuaalmajas robotkoera taga ja sattus nii õhinasse, et jooksis vastu telerit.

Virtuaalreaalsuses ringi vaatamiseks on vaja spetsiaalseid prille, pulti, millega tegevust vajadusel juhtida, ja sensoreid, mis registreerivad inimese liigutused. Seadmed koos küllalt võimsa arvutiga võib osta umbes 2000 euro eest.

KELLI SEITON

● JUHTKIRI

Kutsekool on hea algus

Kes teab, mida teeb tisler? Haapsalu kutsehariduskeskuse puidu-käsitöö osakonna õpetajate kogemus ütleb, et enamik nooremate põlvkondade esindajaid ei tea. Tavaliselt kohmataks selle küsimuse peale moka otsast, et puitu. Tegelikult on poolmüütiliseks muutunud väga paljud käelise tööga seotud erialad, mis mõned aastakümned tagasi olid igale inimesele lihtsad ja arusaadavad. Eks aidanud sellele kaasa ka eelmisest riigikorrast tulenev tava ülistada televisiooni- ja raadiosaadetes eri elukutsete esindajaid. Nii oli täiesti tavaline, et uudistesaaates oli pikk lõik mõnest tublist treialist, keevitajast või muu elukutse esindajast, kellel töid leiva lauale käelised oskused.

Tõsi, meedia on hakanud taas aina rohkem eriti osavate meistriteeste ja just maasektori eluolu kajastama. See kõik aga tundub endiselt kuidagi kaugel olevat.

Siinsamas meie lähedal on Haapsalu kutsehariduskeskus, kus õpetatakse tislereid. Kolme kursuse peale kokku on HKHKs praegu 21 tisleriõpilast, mida on puidu-käsitöö osakonna juhataja Margus Kripsi sõnul vähe. Eriti kui suhelda ettevõtjatega, kes otsivad tislarihariduse ja -oskustega spetsialiste taga tikutulega.

Alles mõni nädal tagasi peeti HKHKs noorte karjäärimeess Oma Rada, mille fookuses olid just kutseharidus ja seda ümbritsevad müüdid. Üks neist ütleb, et kutseharidus tähendab tupikut, kust ükski tee edasi ei vii. Nagu teistegi erialade puhul kinnitab Kriips, et see arvamus ei pea paika. Kutsekoolis saadud tislariikutse on alles algus. Edaspidine on kõik inimese enda kätes, kas soovitakse saada puidupingioperaatoriks, meistertislariiks, kes teeb eritellimuste järgi ideest kuni teostuseni disainmööblit, või minnakse edasi kõrgkooli näiteks keemiat ja materjaliõpetust tudeerima.

Alustada tuleb aga alati algusest.

● TEISED LEHED

Ahto Lobjakas: Hollandi valimised ja islamitont

POSTIMEES. Hollandi valimised langevad murdejoonele, mis jookseb läbi kogu läänemaailma. Ühel pool on küsimus lääne endaksjäämisest tsivilisatsioonina, teisel kõik muu, kirjutab kolumnist Ahto Lobjakas.

Lobjakas kirjutab, et Hollandi puhul lisab õli tulle sama süüdistuse kõlamine Erdoğaniga enda suust. Jutt fašismist ja natsismist on propagandistlik tingrefleks, mis on läbinähtavalt õpitud Venemaalt, kellega Türgi suhted kiiresti soojenevad.

Türgi ähvardus Hollandile kätte maksta on ehmatanud NATO, millesse mõlemad riigid kuuluvad – ning omakorda tõstatanud laiemat küsimust üha despootsemaks muutuva Türgi tulevikust selles organisatsioonis. Türgi on läänele tähtis strateegiline liitlane nii sõjaliselt kui ka rändekriisi stopperina. Euroopa riigid, eesotsas Saksamaa, ei saa aga endale lubada, et Türgi võimud ignoreerivad neid suhetes Euroopas elavate eksiltürklastega.

Lobjakas märgib, et pikemas plaanis on üha suuremaks Türgi lahutajaks Euroopast väärtused. Erdoğaniga plaane on demokraatia ja õigusriigi õonestamisena kirjeldanud nii Saksamaa kui ka Euroopa Komisjon.

● LAUSELAEN

„Omniva tegutseb väga jäigalt ja survestavalt. Aeg läks. Lõpuks otsustasime lepingu lõpetada.”

Lihula tarbijate ühistu esimees **Arvo Miilmets**. LE, 14. märts 2017

Haldusreform kui Läänemaa kohitsemine

Vabaerakonna saadikurühm on aasta algusest esitanud riigikogus haldusreformi remontimiseks kaks seaduseelnõu ja 11 arupärimist.

Tõe tund tuli 13. jaanuaril, kui riigihalduse minister Mihhail Korb tunnistas häbelikult, et on probleeme ja seadus seab ebamõistlikke piiranguid, aga koalitsioonis lepiti kokku, et haldusreform tehakse ära nii, et seadust kordagi ei muudeta.

Seega lükati tagasi ka meie eelnõu, mis andnuks valitsusele võimaluse teha reformi praeguses etapis mõistlikke erandeid ning mitte hakata sundliitma valdu, kus jäi seniste liitumiste järel või ka ilma liitumisteta 5000 elanikust pisut puudu. Vabaerakonna teine muudatus annaks valitsusele lisavolituse muuta ka külade omavalitsuslikku staatust, kui kohalike elanike algatus või küsitlus seda soovi kinnitab.

Mõlemad on vaid väikesed sammud, mis aitaksid praktilisi probleeme paremini lahendada. Ehk nagu Jüri Adams eelnõu kaitstes ütles: meie soov on, et haldusreformi ebaõnnestunud otsuste ümber tegemine oleks võimalikult valutut. On õieti arusaamatu, miks valitsus abikäe tagasi lükkab, sest hiljem võib halbade otsuste muutmine palju raskem olla.

Mõneti annab tekkiv omavalitsuskaart aimu vallavanemate läbisaamisest ja läbirääkimisoskusest. Ometi ei tahaks ma panna vastutust kentsakate koosluste pärast üksi seniste omavalitsusjuhtide peale, sest nemad pidid tegutsema etteantud ülesande piires – saada kokku 5000 elanikku ükskõik mis hinnaga. Just 5000 elaniku nõude dogmaatiline rakendamine on paljude halbade tagajärgede peapõhjus.

Millised need halvad tagajärjed siis on?

ANDRES HERKEL
riigikogu liige

Esiteks on tekkinud hulk ebaloomuliku geograafilise kujuga kooslusi. Markantne näide on pikk soolikas, mis ulatub Tapa piirilt Põltsamaa piirile. See on Järva maakonna territooriumi see osa, mis jääb Türi ja Paide ümbruse liitumistest üle. Naljahambad on seitsme valla liitumisel tekkiva moodustise ka jäanuk-Järvaks ristunud.

Teiseks on tekkinud hulk nimeprobleeme, sest ebaloomulike kooslusele on raske nime anda. Kohanimenõukogu soovitusi pole järgitud või siis on võetud mõni nimevariant, millest on teada, et see pole kohanimeteaduse esimene soovitus, kuid nad pole seda ka täiesti sobimatuks tunnistanud. Nii on tekkimas Põhja-Sakala, Põhja-Pärnumaa, Lääneranna ja teised ebaõnnestumised.

Kolmandaks on untsu läinud kultuurilooliste maakondade ja selgete kultuuriliste tervikkoosluste piirid. Eeskätt tähendab see Lääne maakonna kohitsemist (Lihula ja Hanila viiakse Pärnu külge), aga ka näiteks seda, et tekkiv Mulgi vald hõlmab vaid kaht viiest alupärase Mulgimaa kihelkonnast.

Neljandaks läheb lootusetult sassi seni suhteliselt selge piir linnade ja maaomavalitsuste vahel. Nii saab

● **Kohanimenõukogu soovitusi pole järgitud. Nii on tekkimas Põhja-Sakala, Põhja-Pärnumaa, Lääneranna vald ja teised ebaõnnestumised.**

Rahva arvates võib seadusi osta

Kriminaalpoliitika keskne eesmärk on kuritegevuse, eriti korduva ehk retsidiiivse kuritegevuse vähendamine.

Mullu kukkusime alla 30 000 registreeritud kuriteo piiri. See on suur psühholoogiline võit. Registreeritud kuritegude arv vähenes 2016. aastal 11 protsenti. Ka Eesti inimeste mure kuritegevuse pärast on jäänud nii väheseks, et seda peaaegu ei olegi. Sügisel 2016 leidis vaid 3 protsenti Eesti inimestest, et kuritegevus on peamine riigi ees seisv mure. Tuletan meelde, et 10 aastat tagasi oli see 15 korda suurem, 45 protsenti. Rahvusvahelisel põhiline indikaator, millega mõõdetakse kuritegevuse arvu riigis, on tahtlikud tapmised ja mõrvad. Viimaste arv oli eelmisel aastal 44, üle-eelmisel aastal alles 50. See on vabanemisejärgne kõige väiksem arv. See ei tähenda, et me võiksime öelda, et oleme saavutanud Põhjala taseme, sest Soomes on see *per capita*, inimeste kohta ligi kaks korda väiksem.

Mitme näitaja üle ei ole aga mingit põhjust rõõmustada. Registreeritud korruptsioonikuritegude arv pole iialgi nii suur olnud – 2016. aastal registreeriti neid üle 500. Üks põhjus, miks see arv on nii suur, on meelehea vastu tehtud sõiduki tehnoloogilised muutused. See tõi kaasa väga palju juhtumeid, olgugi et tegemist oli tervikuna võetult ühe kuritegeliku aktsiooniga, mille organiseeris üks kuritegelik grupp. Registreeritud kuri-

URMAS REINSALU
justiitsminister, IRL

tegevuse arvu taga on ka õiguskaitseasutuste väga hea töö – kui nemad süsteemselt teemaga ei tegeleks, poleks meil ka vahelejäätuid. Äsja avaldatud sotsioloogiline uuring peegeldab ka ühiskonna eitavat suhtumist korruptsioonisse. Küsitluse järgi on võrreldes kuue aasta taguse ajaga, mil tegime eelmise uuringu, üle kahe korra vähem neid, kes väidavad, et neilt on tehnoloogilisel alusel alkaemaksu küsitud.

Kokkupuude mitut teist tüüpi korruptsiooniga on samuti vähenenud. Inimesed on muutunud korruptsioonile vähem vastuvõtlikuks. Meelehead küsitakse (anonüümse uuringu järgi) 2010. aastaga võrreldes vähem. Üks probleemne nüanss uuringust on see, et kuigi avaliku sektori töötajate korruptsiooniteadmised, -tolerants ning vastuvõtlikkus korruptsioonile on teistega võrreldes paremas seisus, eristub nende hulgas poliitiliste otsustajate rühm, nagu selgub anonüümsest uuringust, kus oli viiesajane valim. Tuleb tõdeda, et valimist 12 protsenti oleksid ise nõus korruptiivselt käituma, aga võrdluseks – vaid 4 protsenti omavalitsuste ametnikest. Probleemne tõsiasi on, et inimeste arvates sageneb seaduste ostmine. See on kindlasti riigivõimu delegitimeeriv ja ohtlik. Peaaegu veerand (23%) elanikest arvab, et alkaemaksu makstakse seaduste ostmiseks, kuus aastat tagasi oli selleid alla viiendiku (19%).

Pärnu linn külge suured metsad, sood ja põllumajanduspiirkonnad, aga tegelik eeslinn Sauga vallas jääb Tori ja Sindi külge. Praktiliste probleemide lahendamiseks oleks tark tühistada põhiseaduse § 155, mis ütleb, et kohaliku omavalitsuse üksused on vallad ja linnad.

Loetelu võib jätkata. Me ei tea veel, millised probleemid tekivad, kui uued vallad pärast sügisei valimisi tööle hakkavad. Mõnel puhul on lahtiseks jäetud ühendvalla keskuse asukoht, mis tähendab, et uus valitud volikogu peab esimesena tegema selle otsuse. Keerukate koosluste ühtesulatamine ei saa lihtsalt minna. Seega ei lõpe arvukad probleemid mitte valimistega, vaid saavad paljus just valimiste järel alguse.

Mõtestatud reform pidanuks aluseks võtma ajalooliste kihelkondade mustri või ka maakondade mustri, kui see oleks hakanud sisaldama teojõulisi osavald. Paraku nii ei läinud ning selge lahendusala asemel leiutati poolloom. Kreeka mütolooia kutsus sellist olendit kimääraks – eestpoolt lõvi, tagantpoolt madu ja keskelt kits.

Säärase eluka voolimisse on panuse andnud kõik neli suurt erakonda. Esimene kahju tehti siis, kui Tarmo Looduse tervikliik reformikava 2001. aastal presidendivalimiste pärast põhja lasti. Reformierakond tahtis toona valijameestele meeldida, kuid lõpuks valiti Kadrioru Arnold Rüütel. Sealt saadik on reformi loogika iga järgmise kavaga järjest hapumaks läinud. Aga me usume ikka, et vigu saab parandada, ja seda tuleb teha õigel ajal.

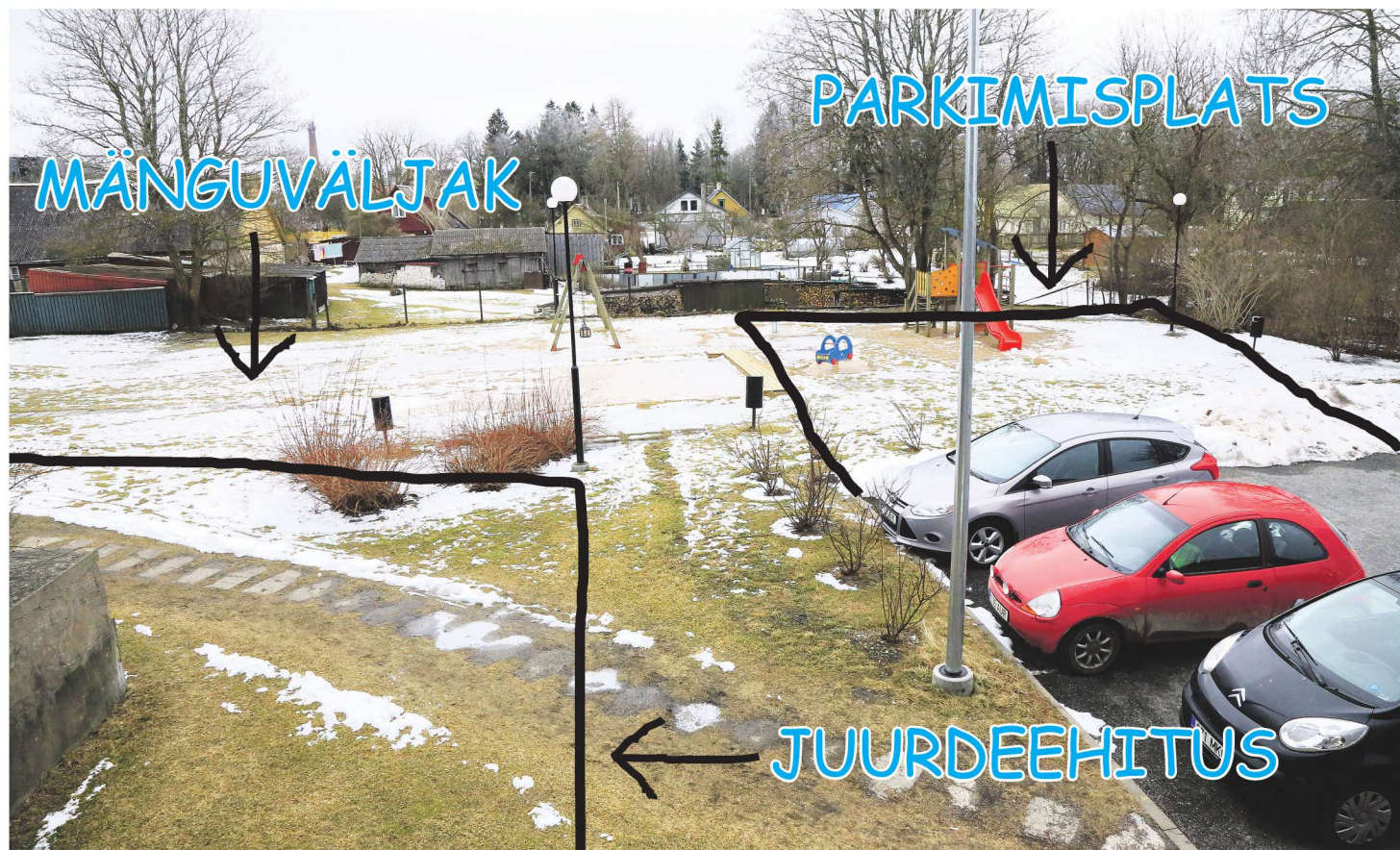
2016. aasta oli alaealiste kuritegevuses märgilise tähendusega. Viimasel kümnendil ei ole ühelgi aastal registreeritud nii vähe alaealiste toime pandud kuritegusid kui läinud aastal. Alaealiste kuritegevus on kahanenud 1000 piirimaile, seda on kolm korda vähem kui 10 aastat tagasi.

Üle-eelmise aastaga võrreldes registreeriti eelmisel aastal joores juhtimist liikluses vähem. Siiski on murettekitav, et sadu inimesi karistatakse korduvalt autoga kriminaalses joores sõitmise eest. Pean tähtsaks, et korduvalt kriminaalses joores juhi vangistuse puhul peab riik andma selge signaali, et purjus peaga liikluses osalemine ei ole tolereeritud. Samuti soovime sellel aastal kasutusele võtta elektroonilised alkoholi-kontrolli seadmed.

Narkootikumidevastane võitlus peab olema pühendatud nii nõudluse kui ka pakkumise vähendamisele. Kuna Eestis on peamised tarvitavad narkootikumid kanep ja selle analoogid, otsustas süüteoennetuse nõukogu 2016. aastal toetada projekti, millega luua politsei tuvastatud kanepitarvitajatele nõustamis- ja ravisüsteem.

Suhtun eitavalt narkootikumide legaliseerimisse. See ei ole võimalik ei sisult, karistuspoliitiliste põhimõtete alusel ega ka rahvusvaheliste kohustuste tõttu, millega on Eesti riik ühinenud.

Ettekanne kriminaalpoliitika arutelul riigikogus 8. märtsil 2017

Ligikaudu selliseks muutub eeldatavalt Haapsalu linnavalitsuse kõrval asuv maa-ala.

ARVO TARMULA / LÄÄNE ELU VISIOON

● LIITUV OMAVALITSUS

Haapsalu linnavalitsus kavandab juurdeehitust

Haapsalu linna- ja Ridala vallavalitsuse ametnikud hakkavad pärast liitumist töötama koos ühes majas, see aga tähendab praegusele raehoonale juurdeehitust.

LEMMI KANN
lemmi.kann@le.ee

Juurdeehituse eelprojekti praegu koostatakse. Haapsalu linnavalitsuses töötab 42 inimest, Ridala vallavalitsuses 11. Kui palju tuleb töökohti tulevases ühendomavalitsuses, pole veel kindel. „Praegu on kokku lepitud, et mõlema omavalitsuse töötajad saavad tööd. Aga enne, kui aeg käes, pole teada, kui palju inimesi soovib ise lahkuda või pensionile minna ja kas nende asemele kedagi vajatakse või saab töö ümber korraldada seniste ressursside arvel,” selgitas Haapsalu linnaape Urmas Sukles.

Samuti pole veel selge omavalitsuse esialgne struktuur, mis peaks valmis saama aprilli lõpuks.

Haapsalu aselinnapea Peeter Vikmani sõnul on ruumi

juurdesaamiseks kõige parem lahendus kolida linnavalitsuse kolmandal korrusel asuv arhiiv keldrikorrusele. Hoone mänguväljakupoolsesse otsa ehitatakse aga juurde laiendus, kuhu mahuvad lift, trepid ja muud juurdepääsud, sh ratastooli kasutamise inimeste jaoks. Linnavalitsuse hoonet on kavas soojustada, koos sellega läheb uuendamisele fassaad. „Krohv kukub juba alla,” märkis Vikman.

Mõeldud on ka parkimiskohadele. „Neid tuleb natuke juurde tekitada,” selgitas Vikman. „Plaan on küll väga toores, aga üks võimalus on tuua laste mänguväljak haljasalal natuke kõnniteele lähemale,” rääkis ta ja kinnitas, et mänguväljak ei kao ega muutu ka väiksemaks.

Vikman lisas, et eelprojekti-ga soovitaksegi leida parim võimalik lahendus. „Kui on eelpro-

jekt, saame selle põhjal hinnata umbkaudse maksumuse. Kuna juurdeehituse põhjuseks on liitumine, peame Ridalaga kokku leppima, kas ja kui palju kasutada selleks meile ette nähtud liitumistoetust,” selgitas Vikman.

Töid plaanitakse teha etappide kaupa, töökohad omavalitsuse töötajatele tuleb tagada 1. jaanuariks 2018. „Osa ehitustöid tuleb kindlasti teha suvel ja neid, mis otseselt inimesi ja nende töökohti ei puuduta nagu fassaaditööd ja parkimisplats, saab ka hiljem teha,” rääkis Vikman.

Ridala vallavalitsusest jäävad seega Uuemõisa lossi tühjad ruumid. Vikmani sõnul oleks neid ruume vaja koolil. Valge saali ja ühe arhiiviruumiga on omavalitsusel aga teised plaanid. „Linnavalitsuses oli nõupidamine, kus Lääne maavalitsus tuletas meelde, et üks maakonnakeskuse

ülesandeid on korraldada perekonnaseisuga seotud toiminguid. Ridala abivallavanem Ailar Ladva tegi ettepaneku, et need ruumid võikski enda kasutusse saada perekonnaseisumärgi, mis praegu tegutseb Ehte tn 9 majas,” ütles Vikman.

Ta lisas, et Uuemõisa lossi tulevikule otsustamine käib Ridala vallavalitsuse taktikepi all. „Vallavalitsuse praeguste ruumide tuleviku küsimus on veel läbi arutamata, otsuseid pole tehtud,” nentis Ridala vallasekretär Igor Pogodin. Ta ütles, et kõigepealt oodatakse maavalitsuse likvideerimist – kas ja millised ametikohad ning kohustused kohalikele omavalitsustele üle antakse ja kas need jäävad praegustesse ruumidesse või mitte.

„Seda kõike me veel ei tea. Praegu teadaolevalt tehakse need otsused suvel,” ütles Pogodin.

Piirsalu piimafarm lõpetas tegevuse

Suurpõllumehele Elvo Leppmaale kuulunud piimafarmist viis uus omanik märtsi alguses välja viimased loomad.

Ligi 80 looma ostis Kirbla osaühing. „48 lüpsilehma ja 30 mullikat,” ütles Kirbla osaühingu tegevjuht Toomas Laos. Loomad toodi Piirsalust Kirblasse veebruari keskel ja märtsi alguses. „Valida ei olnud midagi. Need olid viimased. Kõik, mis järel olid, tõime ära,” ütles Laos.

Kuhu viidi ülejäänud loomad ja mis saab farmist, ei ole teada. Uus omanik ütles, et eraettevõtjana pole tal kohustust ega soovi ajakirjandusega suhelda.

Leppmaa müüs farmi võlgade katteks maha mullu juunis. Farmi ostis Padise vallas tegutsev Laheotsa osaühing. Koos muu vara ja maaga vahetas omanikku üle 400 looma, sh 200pealine lüpsikari, ja robotlaid. Laudas on neli lüpsirobotit ja kohti üle 200 lehmale. Laheotsa osaühingu juhatuse liige Risto Villers ütles mullu juunis Lääne Elule, et „kahjumlik loomakasvatuse” on kavas likvideerida.

Laheotsa on Eesti suurim kõõgiviljakasvataja ja -töötaja, kes müüb oma toodangut Laheotsa ja Villeri kaubamärkide all.

KAIE ILVES

Varesed Kuuse tänava parkmetsas.

URMAS LAURI

Haapsalus sõditakse varestega

Haapsalu sotsiaalmaja esisest pargist langetati nädala alguses puid ja kasvama jäävate puude otsast võetakse maha ka varesepesad. Vareste kisa on ümberkaudsete majade elanikele saanud aastate jooksul tõsiselt nuhtluseks, sest vareslasi (seal pesitsevad künnivaresed, peale nende käivad puulatvades oma asju ajamas ka hallvaresed ja hakid) tegutseb puude ladvas üha rohkem.

Linnavalitsuse pressiesindaja Tõnu Parbus ütles, et suurem pesade mahavõtt on kavandatud 27. märtsiks, siis on kohapeal ka tõstuk, millega saab puude latvadeni tõusta. „Lootust on, et kevadel on kraaksumist vähem,” võttis Tõnu Parbus pargis toimuva kokku.

„Pesade mahaajamine ühe korra... See ei aita, sest linnud ehitavad paari päevaga uue pesa,” ütles Tartu ülikooli linnuökoloogia teadur Marko Mägi. Pesade mahaajamisega tuleb olla järjekindel. „See on majanduslikult kulukas, aga sellel on siiski ka mingi mõju.”

Mägi sõnul pole linnalindude pealetungi vastu üht väga hästi toimivat ja odavat meetodit. „Puude mahavõtt on meetod, mis sada protsenti töötab,” nentis Mägi ja lisas, et kui linnud ühest kohast minema eatakse, lähevad nad teise kohta. Linnast nad minema ei lähe.

Linnupeletite kohta ütles Mägi, et ta ei julge peleteid soovitada, aga ei julge ka öelda, et neist ei ole tolku. „Praegu uurime, kuidas peletite kasutamine Tartus mõjub. Esialg-

ne uuring umbes kolm aastat tagasi näitas, et esimesel aastal see toimis, kuid hiljem harjusid künnivaresed ära,” nentis Mägi.

Asjatundja sõnul on linn künnivarestele väga ahvatlev koht. „Kui linnuprobleemid tekitab, siis on linnas liiga palju süüa,” tõdes Mägi. „Kui leidub „tuvitadised”, kes ei suuda vastu panna kiusatusele linde toita, tuleks omavalitsusel hoopis nendega tegelda, selgitada, et linnad on nii toidurohked kohad, kus pole vaja linde toita.”

Linnalinnud on vabas looduses elavatest julgemad, uudishimulikud ja tihti peale ka agressiivsemad. „Seepärast on neist vabanemine pikk ja vaevarikas,” nentis Mägi.

Lindude peletamine on Mägi sõnul juba tulekahju kustutamine, kuid tegelda tulekahju ennetamisega. Peletamine toimib vaid juhul, kui lindudel on alternatiivne koht, kuhu minna. Vastasel juhul ei ole peletusest kasu. „Hävitada ilusaid elujõulisi puid ja linnupesi? Et ilusast pargist, mille all on laste mänguväljak, saaks üks lage ja kole plats!” kommenteeris üks pargi naabruses elav inimene.

Samast majast tuli ka risti vastupidine arvamus. „Puudest on kahju, aga inimestest mitte, kes seda lindude kisa ja terrorit peavad kannatama,” nentis sama maja elanik.

„Puudearmastajate ja linnaarmastajate vahel üritatakse leida keskteed, aga kesktee ei lahenda kummagi probleeme,” ütles Marko Mägi.

URMAS LAURI

Lihula postkontorit ei suleta

Teisipäevase Lääne Elu artiklisse „Ühistu küsis suuremat taset” on kogemata sattunud viga. Suletavate postipunktide loete-

lus on kirjas ka Lihula. Tegelikult Lihula postkontorit kinni ei panda.

KAIE ILVES

65
NUKU
teater-muuseum

vanusele
4-10

NUKU
Lai 1/Nunne 4
Tallinn
nuku.ee

Ellen Niit

KRÕLL

Lavalised ulakused Krõlliga

3. mail kell 11
Haapsalu Kultuurikeskuses

Piletid müügil Piletilevis ja kohapeal

AKTIVEERI UUS TÖÖHOIAK

MODULUS KÕRGUSES
REGULEERIV LAUD ALATES

465,- €
+ KÄIBEMAKS

Meie keha vajab liikumist. Muuda oma tööhoiak aktiivsemaks - kasuta istudes ja seistes nii palju erinevaid tööasendeid kui võimalik. Muutuv tööasend on parim tööasend! Loo tugevam, parem ja võimekam Mina. Avasta enda jaoks ergonoomiline kontorimööbel ajtooted.ee.

6000 270 ajtooted.ee

ÜLLATAVALT PALJU™

Noortel võidumeestel Karl-Jürgen Sulepil ja Andres Maaril oli tööjaotus algusest peale paigas – tugev meeskonnatöö koos viimaseks kursuseks kogunenud teadmiste ja kogemustega tõi neile tiitli „Noor tisler 2017“.

2 × ARVO TARMULA

● KUTSEHARIDUS

Noored tislerid tegid võidu meremehekirste

Teisipäeva hommikul hakkasid Haapsalu kutsehariduskeskuse tisleriõpilased omavahel mõõtu võtma, kellest saab HKHK „Noor tisler 2017“.

LEMMI KANN
lemmi.kann@le.ee

Koolisest tislerite kutsevõistlust peetakse HKHKs üheksandat korda. Sel aastal võistlesid noore tisleri tiitli nimel kaheksa tulevast tislerit. Osalesid nii I, II kui ka III kursuse õpilased. Seekord võisteldi paarikaupa, sest puidukäsitöö osakonna juhataja Margus Kripsi sõnul on võistlustöö üks paras pähekkel ja eesmärk on harjutada ka omavahelist koostööd. Umbes nii nagu teadust populariseerivas telemängus „Rakett 69“: tähtis on, et tööjaotus oleks läbi mõeldud ja aega kasutataks ratsionaalselt, sest muidu saab see lihtsalt otsa.

Viienda kategooria pähekkel

Teisipäeva hommikul enne võistluse algust polnud noortel tisleritel ülesandest teada rohkemat, kui et valmis tuleb teha kast. Kindlasti meenub kasti tegemise jutu peale suurele osale eestlastest Eesti filmiklassikasse kuuluv mängufilm „Viini postmark“ oma kuulsa kastitehasega. Mõistagi ei pääsenud HKHK tisleriõpilased nii lihtsalt. Tegelikult tunnistas Kriips pooleldi muia-tes juhendajate kerget kõhklust, et äkki sai ülesanne liiga keeruline. Aga sellestki polevat midagi, sest töö ei käi eelkõige mitte kiiruse, vaid täpsuse peale.

Kast, mille pidid tisleriõpilased kolmapäeva pärastlõunaks valmis saama, osutus meremehekirstuks, mis koosneb 18 detailist ja sisaldab selliseid keerukaid elemente nagu kalasabatapp ja vähe sellest – kasti kaas on kinnitatud puidust hingedega. Välja mõtles selle pähkli HKHK puiduõpetaja Aare Mehiste. Samuti oli ta teinud prototüübi, mis ühest küljest avatud, et võistlejad saaksid seda põhjalikult uu-

Teise ja kolmanda koha omanikud kasutavad viimaseid minuiteid, et kast hindamiskõlblikuna žüriile esitada.

Noor tisler 2017

- 1. koht**
Karl-Jürgen Sulepi, Andres Maar
- 2. koht**
Margret Raba, Tomi Laid
- 3. koht**
Ramon Engman, Kustas Roosileht
- 4. koht**
Germo Päma, Kaimar Soon

rida. Õpilased pidid selle asjakese Mehiste jooniste järgi algusest lõpuni valmis tegema. Mehiste ise on viienda ja ühtlasi kõrgeima kategooria tisler, kelletaolisi on Eestis kokku vahest kahekümne ringis.

Kui Lääne Elu teisipäeval HKHKsse jõudis, olid võistlejad parasjagu lõunapausil. Käsitöö ja tisleri eriala õpetaja Epp Klimentko sõnul kulus päeva alguspool õpilastel jooniste ja prototüübiga tutvumisele ning jõuti ka esimeste detailide freesimiseni. Pärast iga etappi esitatakse tööd vahehindamiseks, kui hästi ja täpselt iga detail tehtud on. Ruskareegel tisleriteaduses on, et eksida tohib pool millimeetrit.

Lõpuks peab valmima kvaliteetne toode, mille saaks uhkusega maha müüa, kaasas silt „Tehud Haapsalu kutsehariduskeskuses“, ja mida saab osta Haapsalu uuest lillepoest.

Finiši ajaks läks loo autor koos fotograaf Arvo Tarmulaga kaema, kuidas kastid kerkinud on. Kohapeale jõudes oli võistlejatele aega jäänud kolm minutit.

„Läski nii, nagu eile ennustasime – sai liiga keeruline. Ainult üks kast on valmis,“ seletas Kriips. Valmis kasti autorite näol võis märgata enesekindlat rahu, nagu teeksid nad midagi sellist iga päev. Teiste kastide ümber käis veel elav viimase minuti askeldamine.

„Aeg!“

Noored ja hakkajad

Võistlejad lahkusid ja komisjon koosseisus Kriips-Mehiste-Klimentko alustas ülevaatus.

„Sajast punktist 93,5 – see on juba väga hea tulemus!“ teatas Mehiste, olles lõpetanud esimese kasti inspekteerimise.

„Kui Aare ütleb „väga hea“, siis tegelikult tähendab see, et

lausa hiilgav,“ selgitatakse kõrvalt kerge huumori saatel.

Teise kasti juures leiti mõningad puudujäägid, mis on kolleegiumi sõnul aga väikese kõpitsemisega üsna kergesti kõrvaldatavad ja kasti saab kenasti müügikõlblikuks teha.

„71 punkti – üle Läänemaa keskmise töö!“ kõlas Mehiste hinnang.

Kolmanda kasti tegijad on hindajate sõnul ettevalmistuses mõne vea läbi lasknud, mistõttu ei taha ühe nurga kalasaba mitte kuidagi ideaalselt kokku joosta. Mõned nipet-näpet miinused kukkusid veel, aga õpetajad seletasid tunnustavalt, et tegemist on esimese kursuse poistega, kes on vaid kuus kuud asja õppinud ja pole veel praktikalgi käinud. Seega on nad väga tublid!

„Punkte kokku 43,5. Populaarses seriaalis öeldi, et on veel arenguruumi,“ märkis Mehiste muheldes.

Neljandat kasti pole, on vaid mitmes valmidusastmes freesitud detailid.

Kriips selgitab, et nende esmakursuslaste üritus ei läinud mitte puutööoskuste, vaid vähehese kommunikatsiooni tõttu longanud meeskonnatöö naha, mistõttu läks raisku nii materjali kui ka aega.

„Kaheksa punkti, aga väga tublid ikkagi, et esimeselt kursusest osalema tulid,“ kiitis Mehiste.

Tiitli „Noor tisler 2017“ viis niisiis koju kolmanda kursuse tandem Andres Maar ja Karl-Jürgen Sulepi.

Kas oli siis liiga keeruline ülesanne?

„Ei olnud.“

„Lihtsalt, kui oleks aega rohkem, oleks veel paremini saanud.“

Noored tislerid on rääkinud.

Loomaarsti märkmed

88. osa

ANN MARI
ANUPÖLD
Piirsalu
loomaarst

Väike õpetaja, suur õppetund

Selle aasta algus otsustas olla toimekas ja õpetlik. Jaanuari viimasel päeval kolisid minu koju kaks praktikanti. Esialgu tundus mu sõjaplaan geniaalne. Kuuks ajaks on mul kolm pead, kolm paari käsi ja kolm paari jalgu. Kolm korda kiiremini jõuab teha kolm korda rohkem tööd kolm korda targemalt. Jah, eks ma oleks pidanud teadma, et see kõlab liiga hästi, et olla tõsi. Ei ole veel möödunud kolme aastat, kui ma olin täpselt samas seisus. Kui head mu oskused toona olid? Kõike muud kui silmapaistvad. Ülikool annab baasteadmised, mille peale vajalikke oskusi üles ehitada. Aga sel hetkel, kui diplom kätte surutakse, oleme puhtad lehed. Mida lõpuks loomaarstidena oskame või mitte, on täiesti meie endi teha. Peale me nõudlike klientide ei kontrolli seda mitte keegi. Hirmuäratav, kas pole?

Ilmselt oli juba vahekord – üks loomaarst ja kaks praktikanti – minu ettevõtmise suur viga. Tagantjärele võin öelda, et teistpidi olnuks tunduvalt mõistlikum. Kaks arsti ja üks praktikant. Nii saab üks arst jätkata töötegemist vajalikus tempos ning teine juhendada, jälgida ja kontrollida praktikanti. Kust peaksid oskused tulema, kui mitte sealt, et keegi näitab praktikandile tasakesi samm sammu haaval iga liigutuse ette ja vaatab kannatlikult, kuidas üritab praktikant oma kangeid näppe sundida harjumatu liigutusi tegema. Aeglase tempoga on minu tööpäevas aga üldjuhul kehvad lood. Minu kannatus varieerub vastavalt sellele. Rohkem kui ühel korral tuvastasin ennast käsi väänamast ja tagumikku toolile sundimast, et mitte ringi kihutada ja kõiki töid ise teha. Kannatus on üks jumalik asi. Lihtsurelikele ei pruugi seda olla jagatud.

Praktikantidega aja veetmine tõi mulle kõige muu kõrval plahvatuslikult silme ette, kui palju asju saab mu töös valesti minna. Et nõelad ja skalpelliga võivad ootamatuil hetkedel rünnata, olen varemgi täheldanud. Kriimustused ja hambajäljed kuuluvad igapäeva juurde samamoodi nagu välkuvad hobuste kabjad ja ähvardava hoiakuga lihavedid. Kes aga vastutab, kui praktikandist saab abitu pannkook lehma ja torude vahel? Kas julgen üldse lasta neil mõnd liigutust iseseisvalt teha? Kinnisilmi ikka aeg-ajalt julgesin. Sedapuhku ilmnis ohuallikaid aga lausa sellistest kohtadest, kus ma poleks neid ise mitte kuidagi otsida osanud. Näiteks sain ma tänu praktikantidele teada, et mu kliiniku tagaseinas on pisike pilu. Seal, kus põrandaküttekollektor on seina külge kinnitatud. Muidu kapi taga peidus olev atribuutika pole kunagi varem minu tähelepanu köitnud. Aga kui praktikandi käte vahelt pääses otsustaval hetkel vastuvõtualaual olev kass lahti ning seesama kass kinnisest ruumist justkui õhku haihtus, sain ma teada, et just nimelt kollektori kõrval asuvast pilust mahub väga enesekindlalt kass suurepäraselt seina vahele peitu pugema. Isegi siis, kui igasugune loogika ja füüsikaseadused ütlevad, et see pole ju ometi võimalik. Peale vaadates mahub sealt august parimal juhul sisse hiir või mitu nädalat jäljas olnud rott. Aga täiskasvanud kass? Kassid järelikult ei allu füüsikaseadustele. Kah hea teada. Tükk aega meelitamist ja üks haisev konservipurk, hiljem saime kassi jälle seina vahelt kätte. Vähe-masti ei pidanud ma varjupaigale seletama, mis põhjusel ma hea meelega just nimelt selle punase kassi endale jätaaksin.

Pärast kaht nädalat õpetaja mängimist võtsin telefoni kätte ning helistasin oma endisele praktika juhendajale. Oli tagumine aeg tänulikult tema ette põlvili langeda. Kuidas ta küll viitsis mind kannatada? Reet ainult naeris selle peale: „Sinuga ei olnudki kõige hullem. Aga ainus kord, kui nõustusin kaht praktikanti korraga vastu võtma, lõppes see ka täieliku fiaskoga. Lõpuks käisin öösi salaja tööl, sest ei osanud nende eest muud moodi enast päästa.“ Järjekordne õppetund. Räägi targematega, enne kui uisapäisa otsuseid vastu võtad.

Praktikaaja viimaseks nädalaks oli loomaarstihakatistest näha, et nad on töötamisest väsinud ning loevad tunde ku-ni vabaduse saabumiseni. E-posti avades vaatab mulle silma järjest kaks saadetist, mille pealkiri on „Praktika“. Särevere loomaarsti abilised soovivad nüüd tulla minu juurde oma kätt harjutama. Vaatan ekraanil helendavat kirja suurte silmadega, nii nagu metsloom vaataks otsa endale täistuledega vastu kihutavale rekale. Äkilise liigutusega sulgen arvuti ja raputan pead. Õpetamine on minust paremaile inimestele. Ma pigem jagan oma kogemusi endast kaugel asuva lõbusa lugejaskonnaga.

Kirju Buenos Airesest

2.
osa

EIA UUS

Palju kordi „wow” ja pärast paari vaimustuslauset tuli mul meelde, kui väike on minu samm selle kõrval, mida nemad tegid, mida sina tegid: „Sa ise purjetasid aasta aega ümber maailma! Ma lähen lihtsalt mingile maale, minigisse linna, ma ei ole pidevas surmaohus avamere lainetel.”

Hollandlane vastas: „Ei-ei, see pole üldse sama asi. Me teadsime iga päev, kus ja kellega me oleme. Me teadsime, et oleme täna ja homme ja ülehommene selles paadis koos nende inimestega, teadsime, kuhu me peame järgmiseks jõudma. Aga sina ei tea midagi. Kõik võib juhtuda. Sina lähed üks teadmatusse.”

Vedas, et ma joonud olin, sest täiesti kainena oleksin ma ilmselt maha istunud ja mõelnud, mida ma teen. Sest olgem ausad – ma ei olnud selle peale veel mõelnud. Alates hetkest, mil mul juuli keskel see idee esimest korda välgas, olen ma liikunud täiskäigul edasi, tagasivaatamine ja küsimused endale olid keelatud ka siis, kui kõik mu uudist kuuldes ütlesid: „Hulluks läksid või?!”

Sa ju tead, kuidas Hollandlane otsa vaatab, kui ta tõsistest asjadest räägib. Sellepärast ta lähebki inimestele niiviisi vereringesse, et ta paneb käe sulle õlale ja siis ütleb põhjapaneva süngusega mingid sõnad, mis mõjuvad just seetõttu, et ta sulle sellise pilguga hingepeeglist vaatab. Läbibistab su sarvkesta ja otse ajju: „Kõik võib juhtuda.”

Need päevad Londonis ja see öö olid imelised. Kõik need inimesed, kellega ma tuttavaks sain! Sinu sõbrad ei oleks sinu sõbrad, kui nad ei oleks nii erilised ja head inimesed. „Sama veregrupp”, nagu viimasel ajal Eestis selle kohta öeldakse.

Jõudsin voodisse hommikul, aga ka ainult tänu sellele, et kõige viimasemgi urgas Whitechapelis oli kinni pandud.

Täna oli jumalik ilm pärast teie vihmast pulmapäeva. Ma pole varasügisest Londonit vist varem näinudki. Kuum ja kaunis, inimesed pühapäeva puhul välikohvikutes, pargis. Kui hakkasime Tõnisega lennukite peale tulema, jooksi me koheselt turuletide vahel sõna otseses mõttes kokku tema ühe parima sõbra ja tol-

le pruudiga, keda ma ka hästi tean; nad elavad nüüd Londonis. (See võiks olla anekdoodi algus: „Mida ütleb üks eestlane teisele eestlasele, kui temaga täiesti ootamatult välismaa suurlinnas kokku jookseb?”)

„Ma teadsin, et midagi juhtub!” ütles Silver. „Me tuleme alati järgmises peatuses maha, aga seekord ütlesin: lähme hoopis siin, vaatame, mis saab.”

Jumal, kuidas see mulle meeldis. Et isegi oma kodulinnas jätkub inimesel seikluslikku meelt ja usku sellesse, et erilised asjad juhtuvad, kui end neile avada.

Minus ei ole London kunagi varem erilisi emotsioone tekitanud, lihtsalt mingi linn. Aga sel hetkel käis ikka peast läbi küll, kas ma ei oleks võinud valida mingit lähemat kohta, kus elada. London on ju Tallinnast küll-

● **Imelik mõelda selle trajektoori peale: neljapäev Eesti, reede Läti, laupäev Inglismaa, pühapäev Saksa-**
ma, esmaspäev Argentina.

lalt kaugel, aga ei – mina pidin kinni haarama uitmõttest minna elama Buenos Airesesse.

„Kõik võib juhtuda. Sa lähed üksi teadmatusse.”

Kuigi ma üldse ei tahtnud lahkuda, teadsin, et pean. Olin valmis.

K, kirjutan sulle taevast, Atlanti ookeani kohalt!

Imelik mõelda selle trajektoori peale: neljapäev Eesti, reede Läti, laupäev Inglismaa, pühapäev Saksa- ma, esmaspäev Argentina. Et elan küll oma väikest elu, aga möödaminnes – kõige odavam võimaliku trajektoori käigus – viib see mind viiele maale viie päeva jooksul. Üle mere, üle ookeani. Seitsme maa ja mere taha.

Mulle meenus, kuidas sa ütlesid peaaegu 10 aastat (!) tagasi ühel meie tavaliselt erilisel kohtumisel: „Öeldakse, et kui oled väsinud elulinnast Londonist, oled väsinud elust.”

Eile Londonist lahkudes ma sellest tõesti väsinud polnud, ka elust mitte (kuigi viimased kuud Eestis kohati nii tundsin). Seda

elu oli nii palju! Linn oli mahlane, elumahlane! London tilkus maitavat nektarit! Tahtsin seda kõike endasse kaanida, ahnelt juua, nagu need viimased poolteist päeva olingi teinud. Kõik need kohad ja kultuurid ja tänavanurgad ja muuseumid ja muusikud ja arhitektuur ja kontserdid ja inimesed, inimesed, lood!

Kõik, kellega pulmas rääksin, olid imeliste lugudega inimesed. Kõik elavad „a life less ordinary”, vähem tavalisi elusid. (Peale selle olid pooled neist aastaks ajaks oma elu ja suhted pooleli jätanud, et tibatillukeses paadis elada ja nelja tunni kaupa kordamööda konkus magada. Aasta läbi!) Nii inspireeriv. Millal ma viimati nii inspireeritud olin?

Londoni ja sinu hipipulma päikesest, soojusest, elususest tulles oli Frankfurdi lennujaam kui seinatagune maailm, ehmatav vastand. Lõputu teekord Buenos Aireses värvasse möödus nagu kõledas tulevikudüstooapias. Kilomeetrite viisi tühju koridore. Korduvalt ei näinud ma vist kümme minutit järjest ühtegi inimest, igal pool ei põlenud isegi tuled.

Järgneb

RISTSÕNA

KARIN TEDER

	leheks jääma	erialaga seotud laupäev	jõgi Itaalias toidu väike oja	riik Euroopas emane siga	nutulaul (tolki) alista!	noot trihapnik hüüdsõna	aasta kakus 555.	raaiudes töötlema järvi (sks)	United States vangistus rahvarinne
mitteleppiv									
meeleline armastus									
sekund									
soe tuul Väinamere maades									
kirg, himu									
ehk									
aoajal asüüraste peajumal									
suusata-misviis									
meie									
m.nimi									
kõrbesilm									
puhkus suu (sks)									
see tähendab									
veekogu									
telekas									
allahindlus toiduainete hoiuruum									

Lääne Elu toimetuse Haapsalus Posti 30 (II korrus)

avatud E-R kl 8.30-17.

Tel 473 7222, 473 7111, e-aadress info@le.ee.

KULTUURITEATED

● Tervis ja Sport

Fra Mare Day Spa basseini- ja saunapark avatud iga päev 13–22; kl 19 vesiaeroobika. Day Spa pilet E–N 10,50 €; R–P 14 €.

Märtsikuu eripakkumine – seljahooldus isesoojenev mudaga 50 €. Näomassaaž ja mask 30 €. Maniküüri ja pediküüri komplekshooldus 39 €. Broneerimine tel 472 4612 ja 472 4600, spa@framare.ee.

Spaahotelli Laine vee- ja saunakeskus avatud E–L kl 6–9 (3 €), 13–22 (7–10 €), P 6–9 (3 €), 9–22 (10 €). Treeningusaal avatud iga päev kl 6–22 (4 €). Täpsem teave ja broneerimine tel 472 4414.

● Tantsuõhtud

Fra Mare À LA CARTE restoran Bergfeldt ja lobby-baar (Ranna tee 2): P–N 12–23 ja R, L 12–24. L, 18. märtsil kl 20 mängib ansambel Coco. Tel 472 4605, 503 7289. www.framare.ee.

Restoran Blu Holm (Sadama 9/11) P–N 12–23, R–L 12–24. R, 17. märtsil kl 20 tantsuõhtu, mängib Rain Poolen. L, 18. märtsil kl 20 tantsuõhtu, mängib ans Principal. Peo- ja peielauad, küsi pakkumist!

● Kino

Haapsalu kultuurikeskuses 16. märtsil kl 17.30; 17. märtsil kl 16 film „Lohelohi”, pilet 3 €. 16. märtsil kl 19.15 film „Suur Hiina müür”, pilet 4 €.

17. märtsil kl 18; 18.–19. märtsil kl 14 film „Kaunitar ja koletis”, 3D, pilet 4.50 € + prillid 1 €. 17. märtsil kl 20.30; 19. märtsil kl 16.30; 21. märtsil kl 18 film „Kong: Pealuu saar”, 3D, pilet 4,50 € + prillid 1 €.

● RAAMATUKOGU

Läänemaa keskraamatukogu: lugemissaal, avalik internetipunkt ja kojulaenutuse osakond (Posti 3) ja lasteosakond (Wiedemanni 11) avatud E–R 10–18, L 10–15. P suletud. Igal laupäeval kell 11 on lasteraamatukogus jutuhommik. Raamatulaenutuspunkt sotsiaalmajas (Kastani 7) avatud T 14–17 ja R 11–14. Vaata www.lib.haapsalu.ee. Raamatukogu teenindussaalid on reedel, 24. märtsil avatud kl 15–18, sest töötajad on koolitusel.

● Näitused

Haapsalu kunstikooli galerii (Jaani 2) avatud T–R 14–18 ja L 12–16. Liisi Kuke isikunäitus „Kahe peaga lohe”.

Haapsalu pitsikeskus (T–R 11–16, L 11–15) Näitus peakatetest „Pea asi on peasi”.

Haapsalu linnagalerii (Posti 3): Ede Raadiku näitus „Kindlasti ei peaks keegi suvaliselt töösse suhtuma, eriti SINA...”.

Lasteraamatukogu (Wiedemanni 11): aabitsanäitus „Eesti aabitsa luugu” ning väljapanek „Hea lasteraamat 2016”.

Kullamaa kultuurimaja galeriis Eveline von Maydelli maailm.

Keskraamatukogu (Posti 3): lugemissaali fuajees fotonäitus „Loetud hetked”. Väljapanek „Kahekesi. Kevadel räägime ja loeme armastusest” ja lugemissaali fuajee vitriinis on väljapanek „Maailma kaunid naised”. Laenutussaali vahelael on Ennu Põldma loodusfotode näitus.

Spaahotelli Laine fuajee galeriis (Sadama 9/11) Liivi Paisi maalide näitus „Omamoodi omad moonid”.

● MUUSEUMID

Iloni Imedemaa teemakeskus (Kooli 5) K–P 11–17. www.salm.ee.

Haapsalu raekoda (Kooli 2): K–P 11–17. www.salm.ee.

Haapsalu piiskoplinnuse muuseum R–P 11–16. www.salm.ee.

Rannarootsi muuseum avatud T–L 11–16. www.aiboland.ee.

Ants Laikmaa majamuuseum ja park (Kadarpiku küla, Lääne-Nigula v): K–P 11–16. www.salm.ee.

Rõude muuseum avatud ette tellimisel. Tel 5597 4773.

Hanila muuseum avatud ette tellimisel. Tel 5333 8586

Raudtee- ja sidemuuseum: R–P 11–16. www.salm.ee.

TEATED

Haapsalu Veevärk AS teatab

Veekaevude remonditööde tõttu on veekatkestus neljapäeval, 16. märtsil kell 8.30–16 Ehitajate teel (lõigul Ehitajate tee ja Tennise tn ristmikust kuni Kaare tn).

Palume võimalike ebameeldivuste pärast vabandust!

Haapsalu Veevärk AS

Hei, võrukesed!

Saame üle hulga aja kokku
Taksi pubis 16. märtsil kell 19.
Peeter I lubas ka tulla.

Korraldajad

Kohtumisõhtu

Kohtumisõhtu Haapsalu kunstikooli viilistlase ja filmikunstniku Matis Mäesaluga kunstikooli galeriis (Jaani 2) 17. märtsil kl 19. Tasuta.

Haapsalu kunstikool

Loe veebis www.le.ee

RAVE 25 MÖÖBEL
TEHASEMÜÜK
PALGAPÄEVA
OKSJON

Tulbi 4, Paralepa
14.-18. märts 2017

Oksjon lõpeb 18. märtsil kell 14.

Metallist narivoodi
STRONG
ALGHIND
1€

Riidekapp
BOSTON
ALGHIND
1€

Riidekapp
CLINT
ALGHIND
1€

Tugitool
ALEX
ALGHIND
1€

Rohkem infot www.ravemoobel.ee
TULE TEE OMA PAKKUMINE KOHAPEAL!

RAVE MÖÖBEL Tulbi 4, Paralepa
www.ravemoobel.ee / Tel +372 5814 7717

Lääne Elu

Ilmub teisipäeval, neljapäeval ja laupäeval

Toimetuse aadress:

Posti 30, 90504 Haapsalu.
Toimetus 473 7222,
kuulutused ja reklaam 473 7111,
faks 473 7040, e-post info@le.ee
Kodulehekülj: www.le.ee

Peatoimetaja

Andrus Karnau
Toimetajad Kaie Ilves, Kaire Reiljan,
Urmass Lauri, Lemmi Kann, Tarmo Öuema
Reklaam reklaam@le.ee
Küljendaja Tiina Liiv
Korrektor Heli Tammik
Fotograaf Arvo Tarmula

Kuulutuste vastuvõtja

Merilin Sellik
Reklaamitoimetajad Ave Tapner, Alar Birk
Raamatupidaja Vilma Hõovel
Väljaandja OÜ Lääne Elu: Posti 30, 90504
Haapsalu, tel 473 7222

Trükitud

Printallis

Pangakontod

Swedbank EE18 2200 2210 1567 8031,
SEB EE62 1010 6020 0251 5004

Toimetusel on õigus kirju kaastõid toimetada ja selguse huvides lühendada ning valikuliselt honoreerida. Kaastõid ei tagastata ega retsenseerita. Kaebuste korral ajalehesisu kohta võib pöörduda Pressinõukogusse pn@eall.ee või tel 646 3363.

MÜÜK

Müüme põranda-, voodri- ja ehituslaudu mitmes laiuses. Vedu tasuta. Tel 506 4651.

Küttepuu, kuiv või toores, nii lahtiselt kui ka võrgus. **Kõdusõnnik** 30 kg. Tel 523 8852, 473 3301. Tammaru farm, www.tg.ee.

Kuiv puu 35; toores haab 28; kask 35; okaspuu 30 €/rm. Pikkus 30, 40 ja 50 cm. Vedu 3–7 ja 10 rm kaupa. Tel 516 4278 ja 505 5203.

Kuivad pakitud kütteklotsid ja kaminapoodri ning pakitud turba- ja puidubriketti. Kohalevedu tasuta. Tel 523 8503.

Müüa pakitud turba- ja puidubriketti koos veoga, soovi korral ladustame. Tel 507 8754, www.briketivedu.ee.

Müüa ehituslikku saematerjali ning voodri- ja põrandalauda. Vedu tasuta. Tel 528 2268.

Müüa 3 m küttepuid (hall lepp, kask, saar) koos kohaleveoga. Hind kokku-leppel. Samas müüa saetud-lõhutud küttepuid mitmes pikkuses (hind al 27 €/rm). Kohalevedu. Tel 505 3786.

Sise-, välisvoodri ning põrandalaua ja saematerjali müük. Vedu üle Eesti tasuta. Tel 5373 1117.

Puidubrikett 960 kg alus 149 €. Puidugraanul 990 kg alus 185 €. Rohkem infot kodulehelt balticpellet.ee või tel 5891 5954. Hinna sees kojuvedu Läänemaal.

Müüa toored halupuud 30–60 cm (lepp, must lepp, saar, kask) veoga. Tel 517 5783.

Müüa küttepuud. Hall lepp al 28 €/rm, segapuu al 28 €/rm, must lepp al 32 €/rm ja kask al 35 €/rm, metsakuiv okaspuu al 33 €/rm. Vedu hinnas. Halu pikkus vastavalt ostja soovile. Tel 5666 0431.

Lõhutud küttepuud, kuiv kask 50 cm, toores lepp. Tel 5615 8461.

Müüa mitmesuguseid 3 m küttepuid. Min kogus on 30 rm, 15 €/rm. Tel 507 2231.

Lihula saeveski müüb küttepuid 30–50 cm, hinnad al 28 €/rm. Müüa ka võrkkottides kuivi küttepuid. Võrkotis kuiv saar 34 €/rm ning metsakuiv okaspuu 33 €/rm. Pakume veo-teenust. Tel 5457 5571, 5612 2922.

Poodi „Õnne” (Jaama 3) saabus kaup. Müügil ka laias valikus padjapüüre (1,50 € tk). Oleme avatud E–R kl 9–18 ja L–P kl 9–15.

Müüa küttepuid. Hind al 26 €/rm. Tel 5625 5917.

OST

Musta ja värvilise vanametalli kokkuost aadressil Tööstuse 11, Haapsalu. www.rauaspets.ee. Teave tel 5837 6276.

Ostan või rendin ajaloolist kalapüügigigust. Kõik pakumused oodatud. Tel 5857 5060.

Lihula Vanametalli kokkuost alustab taas 6. märtsist vanametalli vastuvõttu. Info tel 5684 4145 või **www.taebლაauto.ee**.

Märtsi lõpuni **Taebla Vanametallis KAMPAANIA**: romusõiduki (sõiduauto, pakiauto) ja vanametalli (alates 3 tonnist) vedu tasuta. Info tel 5620 0240. **www.taebლაauto.ee**.

Ostan haavapalki, sanglepapalki, mändipalki. Min läbimõõt 18 cm. Pikkused 3–3,1 m. Turuhinnad. Hankimine Kuijõe – Lääne-Nigula vald. Palun helista Bo Stenholm / OÜ VÄVAR 5622 3870, e-post bostenholm2000@gmail.com.

KOOLITUS

JAHTUNNISTUSE taotlemise kursused Läänemaal algavad 15. aprillil kl 10 Käbi külalistemajas. Info kalev.soo-talu@gmail.com või tel 502 4283.

KINNISVARA

Ostame põllu-, heina- ja metsamaad. Parim hind. Tel 506 9600.

OÜ Estest PR ostab metsa- ja põllumaad. Tel 504 5215, 514 5215, info@est-land.ee.

Üürida 3toaline korter Lihulas Ristiku tänaval. Tel 5656 7689, e-post circuminvest@gmail.com.

TEENUS

Telerite ja elektroonika remonditöökoda Haapsalus Lihula mnt 27 (autobaas). Avatud tööpäeviti 9–18 ja laupäeval 9–14. Tel 473 3055, 5557 4519.

Ohtlike puude eemaldamine ning okste ja võsa lõikus. Töötame 7 päeva nädalas. Välismaal omandatud pikaaegne kogemus. Soodne hind ja kiire teenus. Helista julgelt ja leiame lahenduse. Tel 5623 0373. Randy

Transporditeenus kastiautoga. Täismass 6 t, kandevõime 2,6 t. HIAB kraana 2 t. Tel 501 7574.

Hauaääraste ja -kivide paigaldus. Haudade hooldus ja muud kalmistutööd. Tel 557 3287. Jevgeni

Ehitusfirma R&O Ehitus OÜ. Kõik ehitus- ja remonditööd: fassaadid, katused, terrassid, saunad, korrusmajade trepikojad jm. Tel 5857 5060. www.lihulaehitus.ee.

Tootja Läänemaal valmistab klaasplastist septikuid ja mahuteid. Kaeve- ja planeerimistööd kopplaaduriga. Tel 551 0428, ain.raali@mail.ee.

Elav muusika teie mis tahes peole! Teeme sündmuse toredaks ja meelde jäävaks! Tel 501 1696, www.syltament.ee.

Läänemaa Jäätmejaam viib teie majast, korterist soodsatel tingimustel ära olme- ja ehitusjäätmel, mööblil, elektroonika, metalli jms. Äravedu kontaineritega 10–30 m³. E–R 9–17. Tel 5668 1436.

Asrex OÜ teeb ehitus- ja remonditööd. Meeldivat koostööd soovides Asrex OÜ. Tel 5622 6716, info@asrex.ee, www.asrex.ee.

Lõikan ja kujundan viljapuid ning marjapõõsaid. Soovijatel palun ühendust võtta tel 5612 8777.

Paigaldame teie majale uue katuse kõige muu sinna juurde kuuluvaga. Töö kvaliteetne ja hinnad mõistlikud. Tel 5674 8626.

Seoses kevade saabumisega alustan viljapuude lõikamist. Teen ka hekke ning vajadusel lõikan suuremaid puid. Hind kokkuleppel. Töötan R–P. Helistada 5817 1670, Reio.

Viin ära teie majast, korterist ja keldrist kodumasinaid, vana mööblit, metalli, ehitusprahiti jms. Lammutustööd. Veoteenused. Tel 5802 9660.

TÖÖPAKKUMINE

Haapsalu Uksetehas on puidust uksti ja aknaid tootev ettevõte. Otsime oma meeskonda **lukksepp-mehaanikut**. Tööülesanneteks on puidutöötlemisestadmete ja CNC-pinkide seadistamine, remont ning hooldus. Kandidaadilt eeldame: • teadmisi mehaanikast, pneumaatikast ja elektroonikast • inglise keele oskust • eelistatud on mehhatroonika haridusega kandidaadid Pakume: • stabiilset tööd • konkurentsivõimelist palka • häid töötingimusi Palun saata CV e-aadressil piret@uksetehas.ee.

Ehitusfirma **Helm OÜ** otsib oma ri-dadesse töökaid ja kohusetundlikke ehitus- ja abitöölisi. Saada oma CV e-aadressil info@helm.ee. Kirjutage, milliseid töid oskate hästi teha.

SA Läänemaa Haigla võtab tööle täisööajaga **koka / köögi juhataja**. Info telefonil 522 1345. CV saata 21. märtsini e-aadressil haigla@salmh.ee

Puidust tooteid valmistav firma **Sisustusdetail OÜ** pakub tööd **tootmisjuhile, tsehimeistrile**. Huvitav töö arenevas ettevõttes. Pakume konkurentsivõimelist palka. Kandidaadilt eeldame eesti, vene ja inglise keele oskust suhtlustasandil, tehnilist taipu ning soovitavalt kogemust tööstuse või puidutöötlemise vallas. MS Office. Asume Uuemõisas. CV saata info@aikon.ee. Tel 524 6096.

Metallkonstruktsioonide valmistaja Harjumaal Turbas **AS Kütteks** pakub tööd **värvijale**. Tööle asumine kohe. CV saata kyteks@kyteks.ee. Info telefonil 677 9590 ja 5347 6802 või tulla kohapeale Tehase 2, 76201 Turba, Nissi vald, Harjumaa.

METS

OÜ Landeker ostab **metsakinnistuid**. Tel **511 0415** ja **517 9866**.

PROMETS OÜ ostab metsa- ja põllumaad ning kasvava metsa raieõigust. Tel 5591 9930, e-post info@promets.ee.

MITMESUGUST

Kaardid ennustavad, helista tel 9001727, kogenud ennustajad 24 t, ka mobiiltelefonilt, h 1,09 €/min.

Toimetus kuulutuste sisu eest ei vastuta.

Toidupank kogub toitu puudust kannatavate perede toetuseks Läänemaal. Igale nädalal toetame umbes 60 Läänemaa peret toidupakiga.

Aitame koos!

Haapsalu Toidupank, Jalaka 1a, Haapsalu. Tel 5551 0135. Terje

HAAPSALU LINNAVALITSUSE TEATED

Detailplaneeringu osaliselt kehtetuks tunnistamine

Haapsalu linnavalitsus tunnistab 09.03.2017 korraldusega nr 141 osaliselt kehtetuks Lihula mnt 27 detailplaneeringu Haapsalus. Lihula mnt 27 detailplaneering kehtestati Haapsalu linnavalitsuse 03.06.2005 korraldusega nr 416. Planeeringu alusel moodustati krundid Lihula mnt 27 ja Kalmistu tn 1a (praeguse aadressiga Kalmistu 5). Haapsalu linnavalitsuse 09.03.2017 korralduse alusel jääb planeering kehtima Kalmistu tn 5 krundile ja planeering ei kehti enam Lihula mnt 27 krundi ja-gamisel moodustatud kruntidel Lihula mnt 27, Kalmistu tn 1, 3. Kalmistu tn 3a krundil kehtib Haapsalu linnavalitsuse 18.01.2017 korraldusega nr 38 kehtestatud detailplaneering, millega määrati krundile ehitusõigus.

Detailplaneeringu algatamine

Haapsalu linnavalitsuse 09.03.2017 istungil algatati korraldusega nr 145 Haapsalus Mihkli tn 7a krundi detailplaneering ja kinnitati lähteseisukohad. Planeeritava ala suurusena 406 m² asub Endla–Kreutzwaldi tänava miljööväärtuslikul alal elamupiirkonnas. Krundi omaniku ettepanekul algatati planeering eesmärgiga määrata hoonestatud elamukrundile ehitusõigus, hoonestus- ja ehitustingimused olemasoleva elamu laiendamiseks. Kavandatakse suurendada olemasoleva elamu ehitisealust pinda ja kõrgust. Algatatud detailplaneeringuga kavandatu on kooskõlas Haapsalu üldplaneeringuga. Kuna planeeringu algatamisega ei kavandata tegevusi, mis oleks olulise keskkonnamõjuga KeHJS § 33 lg 1 p 3 mõistes, samuti ei sisalda detailplaneeritav tegevus KeHJS § 6 lg 2 loetletud tegevusvaldkondi, mille puhul tuleb kaaluda keskkonnamõju strateegilise hindamise vajadust, otsustati mitte algatada detailplaneeringu keskkonnamõju strateegilist hindamist.

HAAPSALU 1279. AINIO DOOMINE

TEADE

Sellel laupäeval, 18. märtsil algusega kell 10 on Wiedemanni spordihoones järjekordne Ridala karikaturniir võrkpallis. MTÜ Ridala Spordiklubi korraldab võrkpalliklubide sõprusturniiri, kus osaleb 8 mees- ja 8 naiskonda. Meeskondadest osalevad Ridala, Palivere, Virtsu, Ima-ver, Seltskond, Keila, Suure-Jaani ja VK Hani. Naiskondadest osalevad Ridala, KSK Alem, Kramp 1, Kramp 2, Seltskond, Keila, Oru ja Saarepeedi. Kõiki I–III kohale tulnud võistkondi autastatakse meenete-ga, mille soeta-mist toetas Eesti Kultuurkapital. Tule vaatama ja omadele kaasa elama!

Meeli Nukki
turniiri korraldaja

1 kuu	8,60 eurot	7 kuud	51,20 eurot
2 kuud	17,20 eurot	8 kuud	58,60 eurot
3 kuud	22,00 eurot	9 kuud	65,90 eurot
4 kuud	29,30 eurot	10 kuud	73,20 eurot
5 kuud	36,60 eurot	11 kuud	80,50 eurot
6 kuud	43,90 eurot	12 kuud	87,80 eurot

LÄÄNE ELU
TELLIMISHINNAD
www.le.ee tel 473 7222

HOOLI RASKUSTESSE SATTUNUD PEREDEST!

Läänemaa Abikassa ootab heade inimeste ja organisatsioonide annetusi, et toetada raskustesse sattunud peresid Läänemaal.

Annetusi saab teha kontole 221046665398, Swedbank AS.

Teave Läänemaa portaalis www.laanemaa.ee (alajaotus „Elanikule”, Läänemaa Abikassa).

Sügav kaastunne Heiki Rahuojale kalli **ema** kaotuse puhul. Mare ja Ants

Lääne Elu toimetus
Haapsalus Posti 30
avatud E–R kl 8.30–17,
e-aadress info@le.ee.

Jäi tühjaks koduõu ja kodumaja, veel kaua heliseb seal mälestuste kaja.

Teatame kurbusega, et lahkus meie kallis ema, ämm ja vanaema **VILMA KIVISALU** 27.2.1932–11.3.2017.

Leinab tütar perega

Ärasaatmine laupäeval, 18. märtsil kell 14 kodus.

Südamlik kaastunne Vellele perega kalli ema ja vanaema **VILMA KIVISALU** kaotuse puhul.

Maia, Tiit ja Doris

Südamlik kaastunne Avele perega isa **OSKAR LEIKMAA** surma puhul.

Rohuküla sadama töötajad

Teatame kurbusega, et lahkus meie kallis ema, vanaema, vanavanaema ja ämm **ESTRA HARITONOVA** 24.11.1928–15.3.2017.

Poeg ja tütar perega

Ärasaatmine reedel, 17. märtsil kell 14 Haapsalu leinotoas. Pärgi ja kimpe palume mitte tuua.

Leiname head naabrimemme **VILMA KIVISALUT** ning avaldame kaastunnet lahku-nu lähedastele.

Ilona, Tõnu, Peeter ja Mart

Seal, kus sulgub eluraamat, algab mälestuste maa...

Avaldame kaastunnet Vellele kalli ema, Matile ämma ning Railile, Raunole ja Riinale armsa vanaema **VILMA KIVISALU** surma puhul.

Eve, Maire ja Luule peredega

Südamlik kaastunne Avele perega kalli isa **OSKAR LEIKMAA** kaotuse puhul.

Väino perega

Avaldame kaastunnet Niinale perega ja Olegile kalli ema **ESTRA HARITONOVA** kaotuse puhul.

Maie, Tiina, Laine, Nijole, Raivo, Rein ja Ain

Sügav kaastunne Heiki Rahuojale kalli **ema** surma puhul.

OÜ Fixum AK

Südamlik kaastunne Urve Aljastele kalli **venna** kaotuse puhul.

Õendusabiosakond

Mälestame kallist naabrinaist **VILMA KIVISALUT**. Siiras kaastunne Vellele perega ja lähedastele kalli pere liikme kaotuse puhul.

Vanatoa pere ja Hirlanda

Kallis Ave, avaldame kaastunnet sinule ja sinu perele kalli isa, vanaisa ja vanavanaisa **OSKAR LEIKMAA** kaotuse puhul.

Marika ja Mati

Südamlik kaastunne Annele, Avele ja Raulile kalli **OSKAR LEIKMAA** kaotuse puhul.

Laina, Kersti ja Maarika

Oleme teiega, Heiki ja Kalev perega, sel raskel hetkel, mil jätate hüvasti oma kalli ema **EMMA RAHUJAGA**.

Varje ja Ilmar

Avaldame südamlikku kaastunnet perekonnale armsa ema **EMMA RAHUJAGA** kaotuse puhul.

1. sektsiooni rahvas

Avaldame siirast kaastunnet Ants Valgeväile **isa** surma puhul.

AS L&L

Reakuulutus (kuni 4 rida): tööpakkumine, mets, kinnisvara, koolitus ja auto 4,50 €, alates 4. korrast 3,60 €; müük, loomad, teenus, ost, mitmesugust ja soovin üürida 3 €, alates 4. korrast 2,58 €; töötamine 1,94 €. Kood 1 €. Raamiga kuulutus 1,02 €/cm², logoga 1,20 €/cm², kordus 20% soodsam. Leinakuulutus 10,50 €, topeltsuuruses 18 € ja matusetade (topeltsuuruses) 10,50 €. Õnnitlus: väike 10,50 € ja topeltsuuruses 18 €. Tänuavaldus 10,50 €. Teated 0,60 €/cm²; raamitult 0,72 €/cm². Kuhu minna 0,36 €/cm². Kirikuteated 12 € kuus kogudus. Avatud E–R kl 8.30–17, tel 473 7111, faks 473 7040, e-post info@le.ee

ARVO TARMULA

Keelte paabel Haapsalu põhikoolis

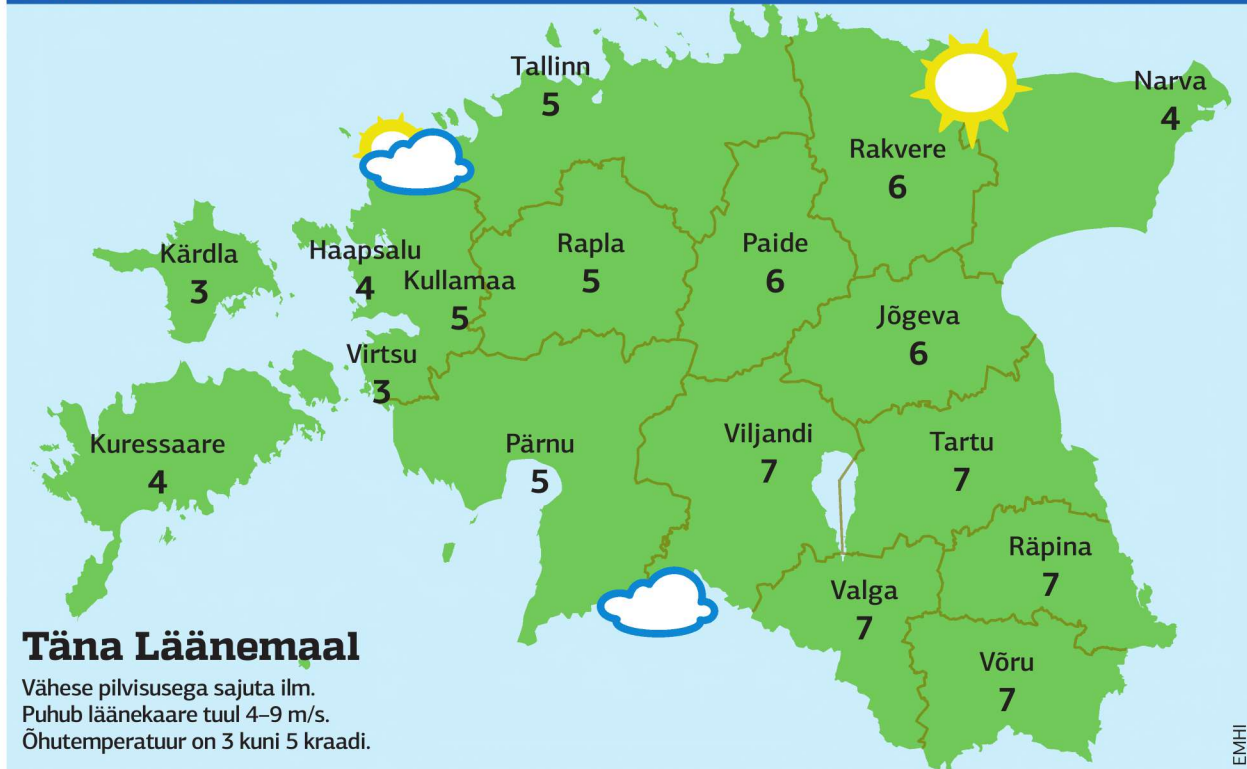
Haapsalu põhikoolis on sel nädalal lahti tõeline paabel. Viimane õppenädal enne vaheaega on nimelt pühendatud keeltele. Teisipäeval, emakeelepäeval käis põhikooli õpilastele ajakirjandusest rääkimas Lääne Elu toimetaja Kaire Reiljan.

„Keeltenädalal pööratakse rohkem tähelepanu ka keeltele, mida meie koolis õpetatakse: inglise, saksa ja vene keelele,” selgitas direktor Anne Mahoni ja tõi näiteks väikesed võõrkeelsed etteasted, mida lavaaugus peetakse. Lavaauguks kutsutakse koolis improviseeritud lava, millel tegutsemist on mugav trepil istudes jälgida.

„Peale etteastete oli ka vabalava,” ütles Mahoni. Igaüks võis oma esinemisega tulla lavale. „Üllatuslikult oli see väga populaarne, eriti väiksemate hulgas. Tundub, et neile meeldib esineda, sest esinemised olid väga head.”

URMAS LAURI

ILMAENNUSTUS

Täna Läänemaal

Vähese pilvisusega sajuta ilm.
Puhub läänekaare tuul 4–9 m/s.
Õhutemperatuur on 3 kuni 5 kraadi.

Reede

edela-, lõunatuul
6–12(16) m/s

Laupäev

edela-
4–10 m/s

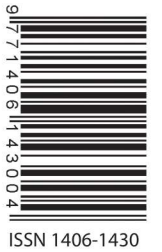
Pühapäev

lääne-, loodetuul
2–8 m/s

Esmaspäev

muutlik tuul
2–10 m/s

ISSN 1406-1430

VAATA KA
WWW.LE.EE

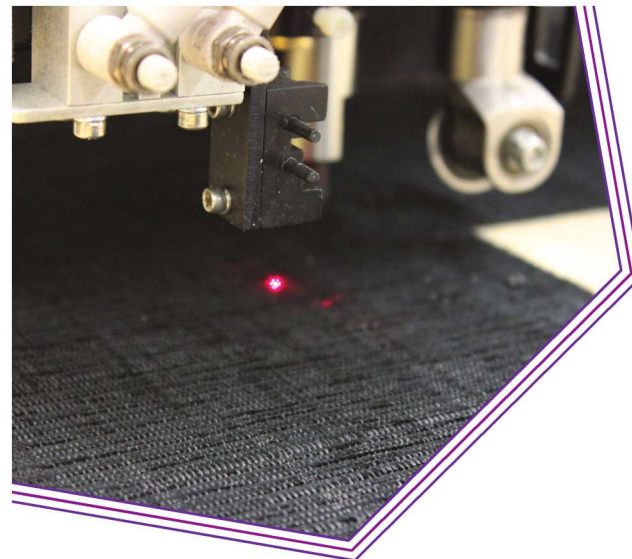
Biaks

Biaksi üritus „Kaalust alla” toimub 18. märtsil algusega kell 15 Haapsalu Spordikeskuse kohvikus Lihula mnt 10
Teemad on järgmised:
1. Osalejatel tasuta kehakoostise määramine (paber kõigile kaasa!)
2. Kehakoostise tulemuste analüüs
3. Toitumine
4. Biaksi paketi „Kaalust alla!” tutvustus
Üritus kõigile osalejatele tasuta.

AMTIMBER

ostab
KASVAVAT-METSA ja VÕSA
(ka vähevaartuslikku),
METSAMATERJALI.

Tel 507 9940
amtimber001@hotmail.com

RAVE
MÖÖBEL
A A S T A S T 1 9 9 2

Ootame oma kollektiivi TOOTMISTÖÖLIST

Töötajalt eeldame:
õppimisvõimet, täpplikkust,
täpsust ja kohusetunnet

Omalt poolt pakume:
meeldivat töökeskkonda
arenevas ettevõttes,
töötulemustele vastavat ja
konkurentsivõimelist palka

Väljaõpe kohapeal

Töökoht asub Haapsalus!
Oma CV palume saata aadressil andres@ravemoobel.ee

KASTANI METSA

Iga päev 8–22

Iga päev 8–22

- Seapraetükk (2–3 kg)** 1 kg **3.49** tavahind 4.99
Maasika kohupiimapasta, Tere 300 g, 2,30 €/kg **0.69** tavahind 0.99
Brigitta kirsitort 550 g, 7,25 €/kg **3.99** tavahind 6.50
Napoleonikook 400 g, 4,98 €/kg **1.99** tavahind 3.29
Aedmarja-rullkook 300 g, 5,30 €/kg **1.59**
Crème brûlée kook 600 g, 4,99 €/kg **2.99** tavahind 4.49
Eesti juust (viilutatud) 500 g, 5,98 €/kg **2.99**
Pelmeenid, Rakvere 450 g, 2,20 €/kg **0.99** tavahind 1.99
Lastevorst, Rakvere 1 kg **2.49** tavahind 3.79
Doktorivorst, Rakvere 600 g, 3,32 €/kg **1.99** tavahind 2.99
Kanapallid, Valla 1 kg **1.79** tavahind 2.99
Pere hakklihasegu, Rakvere 400 g, 2,98 €/kg **1.19** tavahind 2.49
Kodusink, Rakvere (vaakumpakend) 1 kg **4.99** tavahind 7.99
Pomelo 1 kg **1.19**
Kartul 1 kg **0.29**

Lääne Elu

Loosime välja ka
Haapsalu Tarbijate Ühistu
6 x 30 € kinkekaardid

TELLI LÄÄNE ELU
VÄHEMALT 6 KUUKS
JA VÕIDA REIS KAHELE
KEVADISSE HOLLANDISSE
TIIT REISIDE POOLT

HEAD LOOSIÕNNE!

Kampaania kestab 20. märtsini

TELLIMINE:

1. Koduelt www.le.ee -> TELLIMINE
2. Toimetusest Posti 30, Haapsalu
3. Helistades telefonil 473 7222

REISID

Haapsalu Tarbijate Ühistu

coop

Hoiame kokku!